

1. ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 05/10/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 05/10/2023

Σελίδα: 1

1. ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 05/10/2023 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 05/10/2023

Σελίδα: 34

Με το βλέμμα στραμμένο στην Αφρική

Στις 6 Οκτωβρίου 2023 θα διεξαχθεί η άτυπη σύνοδος των αρχηγών κρατών στη Γρανάδα υπό την αιγίδα της ισπανικής προεδρίας. Ο αρχικός στόχος της άτυπης συνόδου ήταν να συζητηθεί η διεύρυνση. Οι εξελίξεις όμως στην Ιταλία σε ό,τι αφορά τις μεταναστευτικές ροές επαναφέρουν τη μετανάστευση ως μείζον πολιτικό ζήτημα για την **Ευρωπαϊκή** Ένωση.

Στην Ιταλία έχουν συνολικά καταγραφεί 132.146 αφίξεις από τον Ιανουάριο του 2023, με την πλειονότητα να αποβιβάζεται στη Λαμπεντούζα. Δεν είναι όμως μόνο η Ιταλία που αντιμετωπίζει αυξητικές ροές. Η Γερμανία καταγράφει αυξημένους αριθμούς εισροών στα σύνορά της, κυρίως μέσω Πολωνίας, ενώ πολλαπλασιάζονται οι φωνές στο εσωτερικό της που θέλουν ενιαία ευρωπαϊκή πολιτική για τη μετανάστευση. Σε πρόσφατη δημοσκόπηση που παρουσιάστηκε στη

ΓΝΩΜΗ

ΤΗΣ
ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

γερμανική τηλεόραση (DW), το 70% των ερωτηθέντων ήταν απαισιόδοχοι ότι η μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου θα επιτευχθεί άμεσα. Με πάνω από 220.000 αιτήματα ασύλου έως τα τέλη Αυγούστου 2023, σε συνδυασμό με την πλειοψηφία των χωρών-μελών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου υπέρ του προτεινόμενου Κανονισμού για την Κρίση και την Ανωτέρα Βία (force majeure), η Γερμανία κατέληξε να άρει τις όποιες ενστάσεις είχε διατυπώσει για αλλαγές που είχαν εισαχθεί στην πρόταση του Κανονισμού. Πρόκειται για την τελευταία από 5 νομοθετικές

προτάσεις που εκκρεμούσε για την υιοθέτηση κοινής θέσης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Το επόμενο βήμα είναι να ξεκινήσουν οι διαπραγματεύσεις με το Κοινοβούλιο για τη νομοθετική μεταρρύθμιση του Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου που πρέπει να ολοκληρωθεί ως τον Φεβρουάριο του 2024. Το τελικό ψήφισμα θα είναι αποτέλεσμα μεγάλων συμβιβασμών θέτοντας για πρώτη φορά κανόνες για την αλληλεγγύη μεταξύ κρατών.

Εως όμως αυτό να επιτευχθεί, η ΕΕ, με στραμμένο το βλέμμα στην Αφρική, επιδιώκει συνεργασίες με γνώμονα τις αποτροπές και ιδανικά και επιστροφές. Δεν αποτελεί καινούργια προτεραιότητα, αλλά εγείρει ερωτήματα πόσο εφικτή είναι η υλοποίηση των συνεργασιών ώστε να αποφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα για την Ευρώπη.

Ως απάντηση στις αυξητικές ροές, η Ιταλία σε συνεργασία με την ΕΕ προχώρησε σε συμφωνία με την Τυνησία. Παρότι είναι πολύ νωρίς να αξιολογηθεί – καθότι δεν έχει εφαρμοστεί ακόμα – τα πρώτα σημάδια δεν είναι ενθαρρυντικά. Ο πρόεδρος της Τυνησίας Καϊς Σαγέντ απέρριψε πρόσφατα την εκταμίευση της πρώτης δόσης που ανακοίνωσε η **Ευρωπαϊκή** Επιτροπή τον Σεπτέμβριο, κρίνοντας ότι δεν αντιστοιχεί σε αυτά που είχαν υπογραφεί. Στον Νίγηρα, μια χώρα στην οποία η ΕΕ έχει επενδύσει σημαντικούς πόρους για την αντιμετώπιση της διακίνησης, το πραξικόπημα θέτει το ζήτημα του κατά πόσο μπορεί να συνεχιστεί η ευρωπαϊκή χρηματοδότηση και με τι επιπτώσεις. Η Κοινή Δήλωση ΕΕ - Τουρκίας, που λειτουργεί ως το μοντέλο, δεν απέδωσε τα αναμενόμενα, καθώς οι επιστροφές πρακτικά δεν υλοποιήθηκαν από την τουρκική πλευρά.

Το προσχέδιο της άτυπης συνόδου τονίζει μια σειρά από προτεραιότητες, μεταξύ των οποίων η αντιμετώπιση της εργαλειοποίησης της μετανάστευσης από τρίτες χώρες. Η ανησυχία είναι σωστή. Συγχρόνως, όμως, όσο δεν προχωράει η Ευρώπη σε συμφωνίες με θετικό αφήγημα γύρω από την κινητικότητα, που να προσφέρουν στις τρίτες χώρες πρωτίστως νόμιμες οδούς για τους πολίτες τους, η μετανάστευση θα παραμένει εργαλείο στη φαρέτρα ορισμένων τρίτων χωρών και το αδύνατο σημείο της ΕΕ.

Η δρ Αγγελική Δημητριάδη είναι επικεφαλής του Προγράμματος Μετανάστευσης στο **Ελληνικό Ιδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ)**